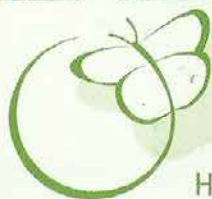

Waardzegger

- vandalisme in de griend
- uit de diepvries
- samen sterker
- Nederland in beeld
- de Staart
- de lindehoeve
- Natuurspeeltuin
- Algemene Leden Vergadering

Lente 2011

HWL

Hoerschewaards Landschap

Colofon

**Waardzegger is een uitgave van
Hoekschewaards Landschap,**
Vereniging voor behoud en ontwikkeling van
natuur en landschap in de Hoeksche Waard
Verschijning: ieder kwartaal
ISSN 1389-7454
Oplage: 1.750

Lidmaatschap € 20,00 per jaar

Ledenadministratie HWL

postbus 1080
3260 AB Oud-Beijerland
@: ledenadministratie@hwl.nl

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt

Zalmpad 11 Oud-Beijerland
telefoon: 0186 621 888
Beheerder: Merijn van den Hoogenhoff
@: kantoor@hwl.nl

Nationaal Landschap Centrum

Veerweg 1c Numansdorp
Telefoon: 0186 653 512
Beheerder: Cees Mesker 06 - 12 966 131
@: redactie@nationaallandschapcentrum.nl

Openingstijden

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt
Dinsdag t/m vrijdag 10.00 tot 17.00 uur
Zaterdag en Zondag 12.00 tot 17.00 uur

Nationaal Landschap Centrum

Dinsdag t/m zondag 12.00 tot 17.00 uur

HWL en NLC op Internet:

www.hwl.nl
www.nationaallandschapcentrum.nl

Dagelijks Bestuur

Joost Kievit (voorzitter)	078 673 1522
Jan van Alebeek (secretaris)	0186 619 379
Guus van der Pal	0186 573 705
(penningmeester)	

In dit nummer:

- Van de redactie
- Zalmvisserij
- Vandalisme in de griend
- Uit de diepvries
- Unieke knot-es
- Bomenstichting kijkt vooruit
- Nieuws van de plantenwerkgroep
- Kerstpost
- Cursussen
- Soortenrijkdom in Nederland en Europa
- Samen sterker
- Automatische incasso
- Nederland in beeld
- de Staart geëvalueerd
- De stand tot nu toe
- Lindehoeve
- Winkelteam bezoekerscentra
- Natuurspeeltuin een feit
- Aankondiging Algemene Ledenvergadering

Redactie:

Aad Bruijnzeel
Hanny Willemstein
Jan Plaisier
Eindredactie:
Iris van der Vlerk
@: redactie@hwl.nl

**Kopij zomernummer
inleveren vóór 1 mei 2011**

Aanleveren kopij

Als aparte bijlage ('attachment') bij een e-mail. Bij voorkeur in Word

D r u k k e r i j
Vanderstoep bv

Tel.: 078 674 11 88 – E: vdstoep@tiscali.nl

VAN DE REDACTIE

Iris van der Vlerk

Sneeuw, ijs en gladheid liggen weer achter ons. Prachtige foto's leverde dat besneeuwde landschap op. Nu steken de sneeuwklompjes, de crocussen en de winteranemonen hun kopjes weer boven de grond met de belofte van het voorjaar.

Heerlijk om de vogels weer te horen zingen, hommels te horen gonzen en te genieten van de prachtige kleuren van vlinanders. Hoe komen deze dieren de winter door? Daarover kunt u verderop in dit nummer lezen. Ook een artikel over vandalisme in de griend. Daar ook al dacht ik? Een verrassende ontknopning!

De redactie is al geruime tijd uitgebreid met Jan Plaisier die ons is komen versterken om samen met Aad foto's op hun kwaliteit te beoordelen.

Sommige artikelschrijvers illustreren hun werk met eigen foto's. Die gebruiken we ook het liefst. Helaas zijn niet alle foto's geschikt voor drukwerk.

Zijn er geen foto's meegestuurd dan wordt er eerst gezocht in het eigen bestand van HWL. (website) of in onze persoonlijke bestanden. Zo weinig mogelijk maken we gebruik van auteursrechten vrije foto's van het web.

In dit nummer zijn een aantal foto's gepubliceerd van verschillende fotografen: Joost Kievit, het roparun team en Elza Dorsser-Benne stuurden eigen foto's mee. De artikelen van Arie Pieters worden altijd geïllustreerd met foto's van zijn hand. Verder in dit blad foto's van o.a. Aad Bruijnzeel, Dick Bussing, Jan Plaisier en Wilma Kapoen. Foto's van de laatste twee plaatsten we bij het artikel van landschapsfotografen.

Helaas is het niet mogelijk om bij iedere foto apart de fotograaf te vermelden. Het is vaak al woekeren met de ruimte in een tekstvak. Zo simpel als één regel toevoegen, is dat helaas niet. Fotografen allemaal hartelijk bedankt voor jullie prachtige bijdragen aan dit blad nu en in de toekomst.

In het vervolg zullen bij paginavullende foto's de naam van de fotograaf vermeld worden. Misschien een uitdaging? Meer info: redactie@hwil.nl

ZALMVISSERIJ

Joost Kievit

Wat heeft Hoekschewaards Landschap met cultuurhistorie? HWL staat vooral bekend als natuurorganisatie, maar ook cultuurhistorie is een onderwerp waar we warm voor lopen. Zowel in de doelstellingen van de vereniging als in de praktijk komt dit tot uitdrukking.

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt werd aan het begin van de vorige eeuw gebouwd voor de zalmvisserij op de Oude Maas. Deze visserij was in die tijd een belangrijke bedrijfstak die ook fors bijdroeg aan de werkgelegenheid. Toen de visserij niet meer rendabel was werden de gebouwen gebruikt als landbouwbedrijf, woning en later als recreatiewoning. Begin jaren negentig van de vorige eeuw veranderden de gebouwen in een ruïne. Ze stonden op de nominatie om gesloopt te worden, waarna de locatie een industriebestemming met haven zou krijgen. HWL vond dat zonde en kwam in het geweer om de gebouwen en de omliggende natuur te behouden.

Een bezoekerscentrum, een ontmoetingspunt van mens en natuur was het ideaal. Met de hulp van velen is het gelukt dat te verwezenlijken. De gebouwen werden met respect voor de historie herbouwd en opgeknapt. Zo werd de imposante schoorsteen in oude glorie hersteld en werden dakkapellen, die vroeger aanwezig waren, weer aangebracht. Het uiterlijk van de gebouwen is zoveel als mogelijk intact gebleven.

Recent is de geschiedenis van de locatie en de mensen die er de afgelopen eeuw woonden en werkten in een permanente expositie in beeld gebracht. Hierbij zijn ook de fundamenten van een verdwenen gebouw zichtbaar gemaakt. Het gaat om het machinegebouw waar vroeger de motor stond waarmee het rad werd aangedreven om de netten, die dwars over de rivier stonden, binnen te halen.

Met het redden van de oude zalmvisserij zoals Klein Profijt vroeger genoemd werd en de zorg voor de plek en de gebouwen, houdt HWL een stukje cultuurhistorie levend. De expositie is tijdens openingstijden van het bezoekerscentrum gratis te bezoeken.

ZALMVISSERIJ

Joost Kievit

Wat heeft Hoekschewaards Landschap met cultuurhistorie? HWL staat vooral bekend als natuurorganisatie, maar ook cultuurhistorie is een onderwerp waar we warm voor lopen. Zowel in de doelstellingen van de vereniging als in de praktijk komt dit tot uitdrukking.

Natuurbezoekerscentrum Klein Profijt werd aan het begin van de vorige eeuw gebouwd voor de zalmvisserij op de Oude Maas. Deze visserij was in die tijd een belangrijke bedrijfstak die ook fors bijdroeg aan de werkgelegenheid. Toen de visserij niet meer rendabel was werden de gebouwen gebruikt als landbouwbedrijf, woning en later als recreatiewoning. Begin jaren negentig van de vorige eeuw veranderden de gebouwen in een ruïne. Ze stonden op de nominatie om gesloopt te worden, waarna de locatie een industriebestemming met haven zou krijgen. HWL vond dat zonde en kwam in het geweer om de gebouwen en de omliggende natuur te behouden.

Een bezoekerscentrum, een ontmoetingspunt van mens en natuur was het ideaal. Met de hulp van velen is het gelukt dat te verwezenlijken. De gebouwen werden met respect voor de historie herbouwd en opgeknapt. Zo werd de imposante schoorsteen in oude glorie hersteld en werden dakkapellen, die vroeger aanwezig waren, weer aangebracht. Het uiterlijk van de gebouwen is zoveel als mogelijk intact gebleven.

Recent is de geschiedenis van de locatie en de mensen die er de afgelopen eeuw woonden en werkten in een permanente expositie in beeld gebracht. Hierbij zijn ook de fundamenten van een verdwenen gebouw zichtbaar gemaakt. Het gaat om het machinegebouw waar vroeger de motor stond waarmee het rad werd aangedreven om de netten, die dwars over de rivier stonden, binnen te halen.

Met het redden van de oude zalmvisserij zoals Klein Profijt vroeger genoemd werd en de zorg voor de plek en de gebouwen, houdt HWL een stukje cultuurhistorie levend. De expositie is tijdens openingstijden van het bezoekerscentrum gratis te bezoeken.

Maar daar doen we (HWL) het toch wel voor!

Overigens krijg je wel bewondering voor het kennelijke gemak waarmee zij een stammetje door knagen waar wij toch een poosje voor moeten zagen!

Jammer is dat ze zich juist verstoppert (achter een boom?) als wij daar aan het werk gaan.

UIT DE DIEPVRIES

Cobi Smits

Het voorjaarsfeest kan beginnen. Merels en zanglijsters doen de muziek, teergroene blaadjes en lentebloemen vormen de versiering.

Uit alle hoeken en gaten komen citroenvlinders, koolwitjes en andere feestgangers te voorschijn.

Kleurige hommels zijn als eerst van de partij. Op hun paasbest. Je vraagt je af hoe ze na de lange, barre winter nog zo dik en gezond kunnen zijn. Het antwoord is even simpel als verrassend: antivries.

De lente kan niet mooier worden aangekondigd dan door vroege hommels. Stuk voor stuk lekker in de vacht, bolrond en fraai gekleurd. Want als de natuur zich in

de herfst opmaakt voor de winter, verschansen hommels zich in zelf gegraven gangetjes in de aarde. Daar geeft elk van hen zich over aan een diepe slaap.

Bovengronds kan het regenen, ijzelen, sneeuwen en bij tijd en wijle vriezen dat het kraakt.

Het deert de winterslapende hommels niet. Langzaam verteren zij hun in het najaar opgeslagen vetreserves. Veel brandstof verbruiken ze niet, want alle lichaamsfuncties staan 's winters op het allerlaagste pitje. Een koudbloedig beestje heeft immers niet veel warm te houden. Bevriezing kan echter fataal zijn. Ijskristallen in het bloed en in de overige lichaamssappen vernietigen namelijk de lichaamscellen. Om dat te voorkomen wordt in het lichaam een soort antivries aangemaakt.

Dat gebeurt niet alleen bij hommels, maar ook bij talloze andere dieren die in gebieden leven waar het koud kan zijn.

De productie van antivries maakt dat een teer insect als de citroenvlinder overwintert tussen de stengels van verdroorde planten. Het maakt dat rupsen verstarren op taken, de vrieskou trotserend. Dat de lichaamstemperatuur van kikkers in de halfbevroren modder kan dalen tot acht graden onder nul en dat vissen onder het ijs de lente kunnen afwachten.

Ook planten kunnen het en zelfs in spin-

neneitjes is antivries aanwezig. Antivries bestaat uit weinig water maar zo veel eiwit en zout dat het vriespunt er drastisch door wordt verlaagd.

Wij mensen doen niet anders met ons zoutstrooien bij sneeuw en ijzel. In alle gevallen gaat het om vriespuntverlaging. Zo is het mogelijk dat op de Zuidpool de kleine, primitieve insecten die springstaarten heten, zelfs niet bevriezen, bij dertig graden vorst.

In Siberië is eens een diepgevroren hagedis gevonden die jaren in het ijs had gezeten, maar na ontdooid te zijn weer helemaal tot leven kwam. Hij mankeerde niets.

Antivries is zo krachtig en vooral zo natuurlijk, dat het tegenwoordig wordt toegevoegd aan de vloeibare stikstof die wordt gebruikt voor het invriezen van biologisch materiaal, zoals organen en weefsels.

Dit alles neemt natuurlijk niet weg dat de kou en het gebrek aan voedsel een zware tol eisen van de overwinteraars. Het voorjaar mag ons mensen dan feestelijk en optimistisch stemmen, voor wie uit de

diepvries komt, is het flink aanpakken geblazen. Eerst moet er worden opgewarmd. Dat gebeurt door alle spieren hevig te laten trillen. Bewegende spieren genereren warmte. Daarom beginnen ook wij te rillen en te klappertanden wanneer we het koud hebben. Je kunt het vergelijken met een auto met een koude motor. Die moet een tijdje warmdraaien voordat hij start. Ook voor winter

slapers. Dus trekken onze lentehommels, vlinders en bijen eropuit om brandstof in te nemen. Voor hen is dat geen loodvrije benzine, maar suikerhoudende nectar. De pompstations worden gevormd door de eerste voorjaarsbloemen. Die leveren ook de proteïne die noodzakelijk is voor het maken van eitjes. En zo komt de jaarlijkse cyclus weer op gang.

Bron: Landleven maart 2008

UNIEKE KNOT-ES mogelijk monumentaal

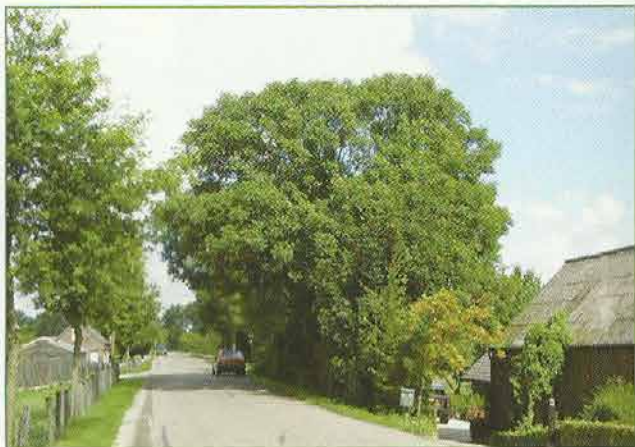
Arie Pieters

Elk jaar duiken er in de Hoeksche Waard toch weer unieke, oude bomen op die het waard zijn om te nomineren voor opname in het Register van Monumentale Bomen. In de praktijk betekent dit dat zulke bomen dan de monumentale status bezitten.

Eerder dit jaar verwierf een meer dan 100-jaar oude paardenkastanje in 's-Gravendeel de monumentale status. En komend najaar wil de regionale Bomenstichting Fraxinus Excelsior een prachtige, circa 100-jaar oude knot-es nomineren. Het zou daarmee de tweede knot-es in de Hoeksche Waard worden

die straks de monumentale status bezit. In 2007 werd namelijk in St. Anthoniepolder al een knot-es ontdekt van rond de 120-130 jaar.

De imposante knot-es aan de Ouden-dijk, nabij Strijen staat bij het bekende 'Koffiepunt 40' en is particulier eigendom. De eigenaren, Anneke en Harry van der Burg zijn trots op de fraaie, oude knot-es. De boom is zeker in de lente en zomer al vanuit de verte zichtbaar.

De stamomtrek meet bijna 3,40 meter. In tegenstelling tot oude knotwilgen blijven de stammen van knot-essen op leeftijd meestal intact. Veel oude knotwilgen krijgen op latere leeftijd vaak een 'open', holle stam. Daardoor is het heel moeilijk, zo niet onmogelijk om nog een goede indicatie van de leeftijd te krijgen met behulp van metingen. Bij de geknotte essen blijkt dit dus geen probleem.

De regionale bomenstichting is blij dat men vooral sinds begin 2007 steeds

vaker waardevolle tips krijgt van inwoners van de Hoeksche Waard. In de jaren daarvoor speurde men meest zelf in de regio naar potentieel monumentale bomen. Ook de nominatie van de knot-es bij 'Koffiepunt 40' aan de Oudendijk is het gevolg van een tip. Gelet op de goede gezondheid en leeftijd van de boom heeft 'Fraxinus Excelsior' goede hoop dat de es in de loop van dit jaar de monumentale status zal krijgen.

BOMENSTICHTING

Kijkt voortaan ver vooruit

Arie Pieters

De regionale Bomenstichting Fraxinus Excelsior wil voortaan lang voor nieuwbouwprojecten daadwerkelijk van start gaan bij overheden bepleiten om bestaande, beeldbepalende en monumentale bomen waar nodig goed in te passen.

Het idee achter deze nieuwe manier van naar nieuwbouwprojecten kijken heeft deels te maken met enkele ervaringen uit het verleden. In de praktijk blijkt soms dat er vaak wel inspraak mogelijk is, maar dat deze in een aantal gevallen redelijk beperkt is.

Ook werden er weleens bomen 'over het hoofd gezien' en dan was het via inspraakprocedures een heel moeilijk karwei om deze alsnog van de zaag te redden.

Dankzij de realisatie van de Cultuur Historische Atlas voor de Hoeksche Waard zijn nu vrijwel alle belangrijke, oude bomen in het buitengebied bekend bij de regionale overheden en gemeenten.

'Fraxinus Excelsior' hoopt dan ook dat men dit document voortaan ter hand zal nemen als er ergens nieuwbouw gepland staat. Los hiervan wil de bomenstichting overheden ook wijzen op jongere, beeldbepalende bomen, die nog niet in de Cultuur- Historische Atlas staan.

Hierbij wil men feitelijk 'voor de muziek uitloopen'. Dus voordat er bijna kant en klare plannen op de tekentafels zijn verschenen wil men gemeenten opmerksaam maken op de waarde van zulke bomen. Het kan in sommige gevallen overigens ook gaan over een heel plantsoen, waarin zich opvallende bomen bevinden.

Knipseldienst

Een eerste voorbeeld zijn wat dit betreft de bomen voor het voormalige gemeentehuis van 's-Gravendeel. Einde 2010 doken er in de kranten berichten op dat dit gebouw op termijn misschien plaats moet maken voor nieuwbouw.

Met name het behoud van de kastanje zou in dit geval een mooie link zijn naar het verleden.

om aan te geven dat hier vroeger ooit het laatste gemeentehuis stond van een toen nog zelfstandige gemeente 's-Gravendeel.

Zo blijft niet alleen het groen behouden op deze locatie, maar krijgt een 'oude groenstructuur' in zo'n geval ook nog historische waarde. Bijkomend voordeel in dit geval is dat het om twee soorten bomen gaat die, mits ze gezond blijven, zeker enkele honderden jaren oud kunnen worden. Het mag overigens wel duidelijk zijn dat deze manier van werken

wat extra werk op zal leveren voor de 'knipseldienst' van de regionale bomenstichting. Voordeel van deze aanpak is dat ook jongere beeldbepalende bomen in de toekomst hopelijk niet meer over het hoofd worden gezien.

Omdat pal voor het vroegere gemeentehuis een (beschermde) beeldbepalende paardenkastanje staat, plus ook nog eens een groepje linden werd de gemeente Binnenmaas gevraagd om bij eventuele plannen voor de toekomst rekening te houden met deze, nog relatief jonge, waardevolle bomen.

PLANTENWERK GROEP

Elza van Dorsser-Benne

Dit keer is het mijn beurt om een stukje voor/ en of over de plantenwerkgroep van de Hoeksche Waard in dit leuke tijdschrift te schrijven. Met plezier voldoe ik aan die vraag. Zowel schrijven als deel uitmaken van de plantenwerkgroep vind ik fijn. Af en toe komt u stukjes van mijn hand tegen in het Kompas, want voor de werkgroep verzorg ik dat deel van het werk. Het meest spectaculaire stukje dit jaar, betreffende een gevonden plant in de Hoeksche Waard, ging over het grasje "Rosse vossenstaart". Misschien herinnert u de bijgevoegde foto. (zie foto hieronder)

Ieder van ons heeft een eigen taak in de groep. Een taak die je niet krijgt, maar die je jezelf toebedeelt. Zo ben ik dol op fotograferen en laat het invullen van de plantenlijsten vaak over aan anderen, die daar erg veel lol aan beleven. Afgelopen zomer heb ik echter ook eens zo'n lijst verzorgd en ik moet zeggen: dat is reuzeleuk werk!

Wat doen we dan en waarom?

Kort: planten determineren, gegevens verzamelen en het geheel van ervaringen delen met anderen.

Vroeg in de lente gaan we op pad. De Hoeksche Waard is net als geheel Nederland in kilometerhokken verdeeld.

Tijdens de jaarvergadering bespreken we met elkaar welke hokken we dit jaar gaan onderzoeken. Soms krijgen we een vraag vanuit de universiteit in Leiden, van Staatsbosbeheer, van Deltanatuur,

van het Bestuur van HWL of van een particulier. We passen die vragen zoveel mogelijk in in ons plan.

Elk te onderzoeken kilometerhok bezoeken we 3 keer. In de vroege lente, in mei/juni en later in september. Planten komen namelijk niet allemaal tegelijkertijd tot ontwikkeling. De meest actieve leden lopen twee keer per week in verschillende kilometerhokken, de andere leden gaan gemiddeld 3 keer per maand op pad. Tijdens zo'n gemeenschappelijke sessie schrijft één van ons alles op. De andere leden roepen.

Dat gaat zo: we lopen naar de plek toe waar we moeten starten. Dat kan echt "op de meter precies" zijn. Daar hebben we een GPS voor. De roepers kijken om zich heen en de eerste minuten is het een kakofonie van geluiden " Akkerdistel, ijle dravik, biggenkruid, heelblaadjes, jakobskruid, harig knopkruid, liggende basterdklaver, vijfvingerkruid, riet....." Iedereen vindt wel iets.

De schrijver raakt lichtelijk in paniek maar is deze hectiek ondertussen wel

gewend. Na een kwartier wordt het rustig. Alles wat er normaal groeit is al genoemd. Dan zegt bv iemand: hebben we al paardenbloem en madeliefje? Vanaf dat moment neemt het gesprek een wending. Er wordt nu bewuster gezocht naar de planten die daar qua tijdsbeeld en grondstructuur zouden horen te groeien.

Na twee uur houden we het voor gezien. En lopen terug naar het uitgangspunt.

Juist dan, heel ontspannen, vinden we vaak bijzondere planten. En ja, een beetje wedijver is er wel. Natuurlijk wil jij die avond het meest bijzondere plantje vinden!

De schrijver houdt de lijst bij zich en neemt deze de twee andere keren mee. En vult dan aan. Al die lijsten worden in de winter verzameld en doorgestuurd naar de voornoemde verschillende instanties.

Buiten dit werk om doen we nog meer. Regelmatig gaan we op excursie.

Soms gidsen we, bv in de Heemtuin, bij Klein Profijt of op Tiengemeten.

Op markten beheren we een stand en vertellen over het werk van de werk-

groep. We lopen met een schoolklas mee om hen op de grote verscheidenheid van de planten te wijzen. We knotten wilgen. We schrijven stukjes op sites en in kranten. Onderhouden contacten met organisaties. Het is een (h)echte werkgroep waarin elk lid een eigen verantwoordelijkheid heeft voor een onderdeel van het geheel en we allen tezamen apetrots zijn op de flora in de Hoeksche Waard.

Iedereen is welkom. Sinds april 2006 loop ik met deze groep mee. In 5 jaar tijd heb ik niet één onvertogen woord gehoord. Dat tekent de groep!

Binnenkort kunt u op de site van het HWL lezen op welke data we in het veld aan het werk zijn en waar het vertrekpunt is. U wordt van harte uitgenodigd met ons mee te lopen.

KERSTPOST

Stichting Hoeksche Waard Runners en de Roparun

Krijn Niemantsverdriet

In december heeft u de Waardzegger niet op de gebruikelijke manier in uw brievenbus gekregen. Dit maal is de verspreiding verzorgd door de Stichting Hoeksche Waard Runners. Deze Stichting doet al jaren mee aan de Roparun.

Wellicht bent u niet bekend wat met de Roparun wordt bedoeld. De Roparun is een estafetteloop over ongeveer 520 kilometer. De start is in Parijs en de finish in Rotterdam. In teamverband wordt een sportieve prestatie geleverd om op die manier geld op te halen voor mensen met Kanker. Dat gebeurt al jaren onder het motto: "Leven toevoegen aan de dagen, waar geen dagen meer kunnen worden toegevoegd aan het leven".

Het afgelopen jaar hebben ca 275 teams aan deze estafetteloop meegedaan en hebben bij elkaar vele miljoenen euro's opgehaald.

Een van de teams is dus de Stichting Hoeksche Waard runners. Zij hebben in de loop van de jaren alleen al meer dan een miljoen euro bij elkaar gelopen.

Een van de mooiste acties is wel de jaarlijkse bezorging van de Kerst en Nieuwjaars post. Het betreft alleen post in de Hoeksche Waard met een normaal huisadres. Dus postbusadressen en adressen buiten de Hoeksche Waard kunnen niet worden bezorgd. In heel de Hoeksche Waard staan dan tonnen waarin mensen hun post (en het geld) kunnen deponeren. In totaal zijn dit jaar minimaal 100.000 kaarten bezorgd incl. de Waardzegger. Overigens is dit een enorme logistieke onderneming, waarbij zeer veel mensen bij betrokken zijn.

Het leuke in het geval met de bezorging van de Waardzegger is dat het een win-win situatie heeft opgeleverd, aangezien de kosten van bezorging goedkoper zijn dan via de reguliere bezorgdiensten. Aangezien ook Hoekschewaards landschap niet met een onuitputtelijke kas en bankrekening is opgezaaid een stevige meevaller.

Helaas is het nog niet bij iedereen be-

kend dat deze post actie wordt uitgevoerd ondanks dat de regionale weekbladen hier veel aandacht aan schenken.

Ik hoop, en reken er een beetje op, dat HWL ook dit jaar weer gebruik zal maken om de Waardzegger in december in uw bus te laten glijden. Verder hoop ik natuurlijk dat u zelf ook zoveel mogelijk uw Hoeksche Waardse Kerstpost in december in de tonnen van de stichting Hoeksche Waard Runners komt werpen. Mocht u nog wat willen weten over deze actie (maar wellicht ook andere

acties van Stichting Hoeksche Waard Runners) schroom niet en mail uw vraag naar krijn@suntel.nl.

CURSUSSEN

Joost Kievit

HWL is groot geworden met het organiseren van cursussen. Zo ging een plantencursus over in een actieve plantenwerkgroep, een vogelcursus leverde een vogelwerkgroep op en de eerste natuurgidsen cursus leidde tot de educatieve werkgroepen die voor het grootste deel nog steeds actief zijn. Het opleiden van eigen vrijwilligers is de afgelopen decennia een prima middel geweest om een sterke en kwalitatief hoogwaardige organisatie op te bouwen.

Er worden nog steeds cursussen georganiseerd. Voorbeelden zijn de introductiecursus voor nieuwe vrijwilligers en de cursus Nationaal Landschap Gids. Voor de organisatie en begeleiding van deze cursussen ontstaat dan min of meer spontaan een groepje mensen, maar de **werkgroep cursussen** is eigenlijk ter ziele.

Er is dus dringend behoefte aan nieuwe mensen en nieuw elan. Een werkgroep die het aanbod van cursussen nieuw leven in blaast. Het gaat om mensen die het leuk vinden om cursussen te organiseren en te begeleiden. Het is niet nodig om zelf als docent op te treden. Dat kan natuurlijk wel, maar als regel is het geen probleem om een gastdocent te vinden voor de diverse onderwerpen. Ik zal voorlopig als trekker van de nieuw te vormen werkgroep optreden. Nadere informatie en aanmelden bij jkievit@hetnet.nl

SOORTENRIJKDOM IN NEDERLAND EN EUROPA

Henk Bunjes

Vorig jaar was het Internationaal Jaar van de biodiversiteit, uitgeroepen door de Verenigde Naties. Biodiversiteit staat voor het totaal aan verschillende levensvormen die op aarde voorkomen. U kunt daarbij zowel aan planten als dieren denken waarbij naarmate de afmetingen kleiner worden het wel lijkt of het aantal soorten exponentieel toeneemt. Zo valt het aantal soorten zoogdieren of vogels in het niet bij de soortenrijkdom aan insecten waarvan zelfs een heel groot deel nog moet worden "ontdekt".

Ook als we ons beperken tot de biodiversiteit in Nederland is er heel veel fraais te beleven! Het jaar van de biodiversiteit werd in Nederland afgesloten met de uitgave van een prachtig standaardwerk 'De Nederlandse biodiversiteit' dat tracht een inleiding en ordening in die soortenrijkdom te geven. Maar als je bedenkt dat het hierbij dan al om ca. 50.000 soorten gaat is het duidelijk dat niet alle soorten individueel aan bod komen. Ook komen er jaarlijks nog steeds tientallen bij. Met name van de hele kleine beestjes en planten moeten er nog een heleboel "ontdekt" worden.

Die ca. 50.000 soorten zijn verdeeld over 200 groepen. Ruim 100 specialisten beschrijven hun groep waarbij de daarbij behorende aantallen soorten in

Nederland en in de wereld worden vermeld naast gemeenschappelijke kenmerken, uiterlijk en relatie met de mens. Het rijk geïllustreerde boek werd uitgegeven als deel 10 in de prachtige serie "Nederlandse Fauna" en is opgenomen in onze bibliotheek onder nr. 3.0 /214.

Zoals gezegd het boek deelt de biodiversiteit in tot op groepsniveau (bv. vogels, kevers, paddenstoelen, etc.). Van veel van de grotere groepen kwamen al eerder delen uit in de reeks Nederlandse Fauna (NF). Hierin worden dan wel alle Nederlandse soorten binnen zo'n groep beschreven inclusief verspreiding. Bepaald geen veldgidsen maar zeer lijvige en uitstekende naslagwerken waaraan steeds jarenlang extra inventarisatiewerk aan voorafging. Alle (tot nu toe negen) standaardwerken zijn in onze bibliotheek aanwezig (ter plaatse in te zien of eventueel voor korte tijd te lenen).

Ik noem u enkele:

NF1: Sprinkhanen en Krekels van Nederland 3.2.2/ 042

NF3: Nederlandse Loopkevers 3.2.2/ 063

NF4: Nederlandse Libellen 3.2.2/ 068

NF5: Atlas Nederlandse broedvogels 3.1.0/ 204

NF7: Dagvlinders van Nederland 3.2.1/ 056

NF9: Amfibieën en Reptielen van Nederland 3.5/ 019

Mocht u het voornemen hebben om die biodiversiteit zelf te gaan bewonderen, bijvoorbeeld in natuurgebieden (ver) buiten onze grenzen dan wil ik u graag attent maken op een serie bijzondere reisgidsen.

Reisgidsen zijn er voldoende te koop maar die beperken zich meestal tot musea, kerken, begraafplaatsen, etc., kortom de cultuur die u ter plaatse bezocht moet hebben. De "Crossbill Guides"

gaan uit van de natuur in een bepaalde streek en beschrijven die uitvoerig. Zelfs inclusief met enkele uitgestippelde routes onder vermelding van de bijzondere, kenmerkende soorten planten en/of dieren die juist daar zijn te bewonderen. De boekjes zijn in het Engels maar erg toegankelijk geschreven en bevatten uitgebreide soortenlijsten met vertaling naar het Nederlands, Duits en wetenschappelijke ("Latijnse") namen. Er zijn gidsen over de volgende gebieden:

Bialowieza woud (Polen), 3.0 / 194.1

Biebrza moerassen (Polen), 3.0 / 194.2

Coto Donana (Spanje), 3.0 / 194.3

Extremadura (Spanje), 3.0 / 194.4

Camarque e.o. (Frankrijk), 3.0 / 194.5

Andalusian Sierras (Spanje), 3.0 / 194.6

Hortobagy en Tisza (Hongarije), 3.0 / 194.7

Cevennen e.o. (Frankrijk), 3.0 / 194.8

Lapland (Finland), 3.0 / 194.9

Zelfs als u één van deze gebieden al eens bezocht zijn deze boekjes leuk om te zien wat u gemist hebt!

Tot slot mogelijk ook goed te weten dat alle hier genoemde boeken behalve in de bibliotheek in te zien ook kunnen worden besteld (zo niet op voorraad aanwezig) bij onze winkeltjes in Klein Profijt of het NLC.

SAMEN STERKER

Dick Bussing

HWL is een organisatie met vele taakgroepen en honderden vrijwilligers, gericht op het beschermen, behouden, beheren, beleven en ontwikkelen van natuur en landschap. Je zou kunnen zeggen dat de vereniging daar haar handen vol aan heeft en dan noemde ik nog niet eens het exploiteren van 2 bezoekerscentra. Wat zo opvalt, is dat HWL haar opdracht bijna nooit in haar uppie uitvoert, maar altijd samenwerking zoekt met gelijkgezinde organisaties en overheden. Samen leidt tot een beter resultaat en meer draagvlak voor natuur en landschap. Samen ben je sterker, is het devies.

Goede voorbeelden waren de inspanningen om de status Nationaal Landschap te verkrijgen en om plannen voor een groot Rotterdamse bedrijventerrein te vrijdelen. Dank zij een sterke samenwerking met meerdere maatschappelijke organisaties, (waarbij Hoekschewaards

Initiatief, Erfgoedkoepel, LTO-Noord en meer) maar ook met instellingen buiten de Hoeksche Waard als bijvoorbeeld Milieudefensie.

Toen de status Nationaal Landschap er eenmaal was, kwam er opnieuw een uitdaging. Nu om het begrip handen en voeten te geven. Hoe kunnen we de kwaliteiten van de Hoeksche Waard behouden of versterken, ook als er plannen zijn voor nieuwe woonwijken, bedrijven en wegen? Hoe krijgen we onze bewoners en ook die uit de Randstad enthousiast voor onze natuur en landschap?

U kent ongetwijfeld enkele initiatieven die HWL nam en die dank zij samenwerking met meerdere organisaties en enkele overheden tot stand kwamen:

In Numansdorp werd het Nationaal Landschap Centrum gesticht, als ontmoetingscentrum, huiskamer en werkplek voor iedereen die het landschap een warm hart toedraagt. Het is in juni 2008 geopend, dank zij de inzet van heel veel sponsors en vrijwilligers. Het is een centrum van HWL, maar het werd een centrum voor de hele streek.

Er werd in dat centrum een permanente expositie Nationaal Landschap ingericht. De bezoeker kan er alle informatie vinden over de kernkwaliteiten en de bezienwaardigheden, om er zelf op uit te gaan en de streek te gaan ontdekken. Maar liefst 8 organisaties werkten samen aan de tableaux van de expositie.

Om mensen te stimuleren het landschap te gaan ontdekken en beleven werd er een eenjarige cursus opgezet voor 'nationaal landschap gidsen'. Zij worden opgeleid om het verhaal te kunnen vertellen over de Hoeksche Waard in al haar facetten, van natuur tot akkerbouw en cultuurhistorie. Ook dit project kon slagen dank zij de enorme inspanningen van de Erfgoedkoepel en LTO-Noord, afdeling Hoeksche Waard en sponsoring van overheidsorganisaties.

Maar ook op het gebied van biodiversiteit, akkerranden, de zuidwestelijke Delta, oeverlanden, recreatie en toerisme,

milieu- en natuureducatie is HWL actief als initiatiefnemer, meewerkend lid of partner. Bij lokale overheidsprojecten laat HWL zich graag uitnodigen in gemeentelijke project- of klankbordgroepen, om te kunnen adviseren, afstemmen of als het moet overtuigen. Denk maar aan het regionale bedrijventerrein, de suikerfabriek, de Leenheerenpolder, Numansdorp-Zuid.

De 5 samenwerkende gemeenten, verenigd in het SOHW (Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard) en verantwoordelijk voor Plan en Uitvoeringsprogramma Nationaal Landschap, hebben de samenwerking met het zg. 'maatschappelijk middenveld, waarbij HWL' altijd geroemd. Dank zij die samenwerking is er

draagvlak voor verdere ontwikkeling van de streek en de 45 (!) projecten uit het programma, wordt dan gezegd.

Toch is voor HWL juist deze samenwerkingspartner de moeilijkste. Sinds maart 2010 is er geen bestuurlijk overleg meer geweest, ondanks verzoeken daartoe. De oorzaak? Dat laat zich raden. De overgang van Commissie Hoeksche Waard (CHW) naar SOHW kostte de bestuurders grote moeite? De gemeenten hebben weerstand om hun lokale belangen open met elkaar te bespreken op regionaal niveau? Er is geen tijd voor lastige maatschappelijke organisaties?

In de uitvoering ging de samenwerking met ambtenaren gelukkig een stuk beter. Er werden in september en oktober symposia en workshops georganiseerd over het Uitvoeringsprogramma met als doel de bestuurders en raadsleden te activeren. Helaas kwamen er nauwelijks bestuurders en weinig raadsleden. Het is nu eind januari en veel te lang stil bij de bestuurders van SOHW. We willen aan de slag met projecten als Biodiversiteit, Regiopark Noordrand, Zuidrand aan de Delta, Landschappelijk wonen en zo meer. Ja, dat is HWL. Aanpakken,

maar wel graag samen met betrouwbare partners, want dan ben je sterker en krijg je beter resultaat. Dat weten we uit ervaring.

AUTOMATISCHE INCASSO Contributie

Guus van der Pal

Alle leden van HWL hebben kort geleden een brief met machtigingsformulier ontvangen.

De respons tot nu toe is prima: Meer dan 500 leden hebben het formulier al teruggestuurd. Hartelijk dank daarvoor! Het bestuur hoopt van harte dat het er nog veel meer worden. Alle nieuwe leden zullen in de toekomst standaard ook het machtigingsformulier ontvangen.

Hoe gaat het nu in 2011?

Leden van wie we nog geen machtiging hebben ontvangen, krijgen zoals ge-

woonlijk een acceptgirokaart toegestuurd, begin januari. De andere leden krijgen die uiteraard niet. U was van ons gewend, ook een brief te ontvangen met een HWLkaartje erin. Het drukken en verzenden van deze brief kost jaarlijks een kleine € 2000. Het bestuur denkt niet dat het kaartje door veel leden wordt gebruikt, en heeft daarom besloten, in de toekomst de HWLkaartjes niet meer toe te sturen. We hopen dat u hiermee kunt instemmen.

De machtigingsformulieren worden op het ogenblik verwerkt. Vanaf januari 2011 zullen per maand ongeveer 500 incasso-opdrachten worden verstuurd naar INGbank. Als u ons hebt gemachtigd, zal uw contributie 2011 ergens in de periode januari-april worden afgeschreven van uw rekening.

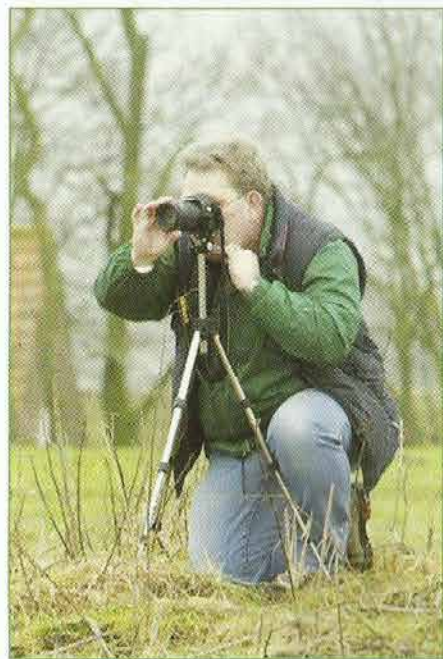
'NEDERLAND IN BEELD'

Landschapsfotografen gevraagd

Gerard Ouwenel

Zou het niet machtig interessant zijn om eens rond te neuzen in het landschap van de Hoeksche Waard van 1930? Of zelfs het streeklandschap te bekijken van een halve eeuw geleden, van rond 1960.

Gelet op de series boekjes die steeds opnieuw verschijnen met foto's van 'vroeger', is de nieuwsgierigheid groot.

Dat zijn dan boekjes waarin foto's van schoolklassen, van verenigingsleden tijdens een uitstapje of van markante bouwsels overheersen.

Landschapsfoto's ontbreken meestal in die boekjes.

Om te voorkomen dat komende generaties zich tevergeefs zullen afvragen hoe het (Hoeksche Waardse) landschap eruit zag waarin hun ouders opgroeiden, dus het landschap van anno heden,

wordt een project opgestart om het gehele Nederlandse landschap te fotograferen. Dat project draagt dan ook de naam 'Nederland in beeld'.

Omdat veranderingen in het landschap invloed hebben op de komst dan wel het verdwijnen van planten en dieren, namen natuurbeschermingsorganisaties het initiatief voor 'Nederland in beeld'. Begrijpelijk dan ook dat voor onze streek Hoekschewaards Landschap het project gaat coördineren.

Voor allerlei natuuronderzoeken is Nederland verdeeld in zogenaamde kilometerhokken, hokken van een kilometer in het vierkant, ook wel aangeduid met de term 'atlasblokken'. Deze kilometerhokken staan aangegeven in de 'Topografische Inventarisatieatlas voor

flora en fauna van Nederland'. Nederland bezit ruim 40.000 kilometerhokken, waarvan circa 6000 geheel bestaan uit water. De Hoeksche Waard inclusief Tiengemeten heeft er 270, waarvan een aantal deels water, deels gesitueerd in Putten, IJsselmonde of het Eiland van Dordrecht. Het midden van een atlasblok wordt bepaald door de hoekpunten diagonaal met elkaar te verbinden. Het plan is dat de fotograaf plaatsneemt

van de fotograaf van de opgenomen foto's zal vermelden. Hoewel aannemelijk is dat voor wat de Hoeksche Waard betreft het overgrote deel van de middens van atlasblokken in cultuurland zullen liggen, zijn er natuurlijk een rijtje mogelijkheden waarin dat niet het geval is. Die middens liggen bv in het water, of in een dorp, tuin, gebouw of wat voor onbereikbare plek dan ook. Of, omdat het zicht naar de windstreken

wordt geblokkeerd door vier muren, lijkt het zinloos daar te fotograferen.

Een uitgebreide handleiding voor fotograferen die willen meedoen, geeft in zulke gevallen praktische wenken.

Inmiddels zijn de eerste foto's van 'Nederland in beeld' al in de lucht. Hoeksche Waardse foto-

op dat vast te stellen geografische mid-den van het bewuste atlasblok en vier foto's neemt, naar alle windstreken één.

De fotogra(f)af(e) zal een beroep moeten doen op een kompas om precies de richtingen noord, oost, west en zuid te bepalen. En ook zal hij/zij moeten beschikken over een GPS teneinde de coördinaten vast te stellen. Deze dienen te worden aangegeven op de foto's, welke komen te staan op een voor ieder toegankelijke website, die ook de naam

grafen die willen meedoen aan dit langlopende project en een of meer atlasblokken willen gaan 'verzorgen' zijn welkom.

Zij kunnen zich melden bij Janus Verkerk @: janusverkerk@hetnet.nl

De handleiding komt dan op hen af, waarna in onderling overleg zal worden vastgesteld welke atlasblokken zij op hun naam kunnen krijgen.

"DE STAART" GEËVALUEERD

Joost Kievit

De gemeente Oud-Beijerland is eigenaar van het natuurgebied De Staart, dat naast het bezoekerscentrum Klein Profijt ligt. Hoekschewaards Landschap beheert het en maakt hierbij gebruik van Schotse Hooglanders van de Stichting Free.

Na een gezamenlijk proces van planvorming is in 1998 het eerste deel van de Staart als natuurgebied ingericht. Het natte deel werd afgegraven en kreeg een verbinding met de rivier. Er werden heuvels aangelegd en bomen en struiken geplant op het westelijke droge deel.

In 2003 kwam de gehele Staart beschikbaar voor ontwikkeling van natuur. Kort daarna werd een kudde Schotse

Hooglanders ingebracht om het gebied te beheren en vorm te geven. Globaal doel was en is een halfopen parkachtig landschap met een grote variatie aan biodiversiteit, gecombineerd met recreatief gebruik. Natuurlijke processen krijgen zoveel als mogelijk de ruimte.

In 2010 studeerde Dayenne Wamsteeker af voor de HBO opleiding Dier- en Veehouderij aan het Inholland College in Delft. In het afstudeerproject werden de ontwikkeling van de Staart geëvalueerd en aanbevelingen gedaan voor de inrichting en het beheer in de toekomst.

Er bestaat slechts een beperkt beeld van de biodiversiteit in de beginsituatie. Bij een veldbezoek in 1996 werden 25 plantensoorten aangetroffen. Dit aantal is zeer sterk toegenomen. Inmiddels zijn meer dan 220 verschillende plantensoorten op De Staart vastgesteld.

Vele honderden bomen en struiken van 20 verschillende soorten hebben zich spontaan gevestigd.

Het aantal vlindersoorten dat wordt waargenomen kent een stijgende lijn. In 2000 ging het nog om 3 soorten. Inmiddels staat de teller op 16 soorten vlinders. Ook komen er al 8 soorten libellen en 5 soorten sprinkhanen in het gebied voor. Met de kleine 40 soorten broedvogels die de afgelopen jaren zijn

waargenomen, is de Staart ook voor deze groep een belangrijk gebied geworden.

Ook zoogdieren komen in toenemende mate op De Staart voor. Waarschijnlijk gaat het om een tiental soorten. Zo is enkele malen een Ree gesignaleerd en ook de Bever bezoekt de randen van het gebied. De biodiversiteit is sterk toegenomen. De ontwikkeling gaat sneller dan verwacht.

Voor het beheer wordt gebruik gemaakt van Schotse Hooglanders. Ze grazen het jaarrond in het gebied. Het aantal is afgestemd op het voedselaanbod in de winter. Het veterinaire en genetische beheer is in handen van de Stichting Free. Om inteelt te voorkomen wordt van tijd tot tijd een nieuwe stier geïntroduceerd. Het dagelijks toezicht wordt door HWL uitgevoerd. De kudde is gewend aan het publiek, is sociaal stabiel en rustig.

Er wordt veelzijdig gebruik gemaakt van De Staart. Mensen die langs fietsen genieten van het uitzicht over het gebied.

In het gebied komen wandelaars, mensen die honden uitlaten, het fungeert als hangplek voor oudere jeugd en het wordt door HWL gebruikt voor jeugd educatie. Ook scouting maakt gebruik van het gebied en er worden excursies georganiseerd.

Toch gaat één van de belangrijkste aanbevelingen uit het onderzoeksrapport over het gebruik door de jeugd. Een educatieve route met fysieke elementen zou het gebruik van het gebied door de jeugd kunnen stimuleren. De aanleg van deze route is gestart. Zo komen er boomstammen die als evenwichtsbalk kunnen dienen, een tunnelbuis door een heuvel en stapstenen langs de rivier.

De werkgroep Buitenschoolse jeugdactiviteiten is bezig met de ontwikkeling van de educatieve onderdelen van de route. Eind maart moet alles klaar zijn.

Het onderzoeksrapport "Beheer op De Staart, terugblik en toekomst" is in te zien in het documentatiecentrum van Klein Profijt.

DE STAND TOT NU

Merijn van den Hoogenhoff

Tot nu toe (eind januari) zijn er bijna 100 muizen bij mij gebracht of per e-mail aangeleverd. Dit heeft geen verandering gebracht in het aantal soorten. Wel wordt het steeds weer duidelijk dat deze meldingen samen met het braskbal pluizen en het inventariseren met vallen (life traps) een redelijk compleet beeld geven van de muizen in de Hoeksche Waard.

Hoe werkt het?

U vindt een muis en maakt daar foto's van die duidelijk de kop, buik, rug en staart laten zien en één van het hele lijf. Of u brengt hem langs bij NBC Klein Profijt.

U noteert de datum van de vondst en de locatie (straat, nummer en woonplaats). En stuurt dat samen met de foto's naar kantoor@hwl.nl. Of op een papiertje bij de muis die u langs brengt.

Ik determineer de muis aan de hand van de foto's of door de echte muis te onderzoeken. En geef de uitslag aan u.

Ik zal dan ook elk kwartaal aan alle mensen die mij hier bij willen helpen een overzicht sturen met wat er al gevangen is.

Wat het project ook zo leuk maakt, is dat je informatie krijgt uit een gebied (bebouwing) waar je anders nauwelijks of nooit gegevens krijgt. Ik blijf nog een geruime tijd doorgaan met dit project en alle meldingen zijn dus nog steeds erg welkom. Voor de mensen die al trouw melden hiervoor mijn dank en ga zo door.

Voor verdere vragen of meldingen kunt u terecht op 0186 – 621 888 of kantoor@hwl.nl. Even vragen naar Merijn van den Hoogenhoff

LINDEHOEVE

Arie Pieters

Restauratie en verbouwing van de Lindehoeve van start.

Donderdag 9 december 2010 werd officieel het startsein gegeven voor de restauratie en verbouwing van de indrukwekkende Lindehoeve in het Strijense buurtschap Mookhoek. Een vijftal toekomstige bewoners van de Lindehoeve nam uiterst vakkundig de slopershamer ter hand, om in de schuur een aantal tijdelijke muren te slopen. Dit alles onder het toezicht oog van vele tientallen genodigden, familieleden en buurtbewoners.

De imposante hoeve is een aantal jaren geleden door de woningcorporaties die nu samen HW Wonen vormen aangekocht.

Na samenspraak met het SOHW (SamenwerkingsOrgaan Hoeksche Waard) is ook besloten om een picknicktafel te realiseren bij de

Lindehoeve. Dit mede omdat een aantal wandel- en fietsroutes langs de Lindehoeve voeren.

Unieke boerderij

De Lindehoeve is een unieke boerderij. De indrukwekkende hoeve is na de bouw in de jaren 1911/1912 altijd in eigendom geweest van de familie van de vorige eigenaar, de heer J. de Lijster. Mede door de fraai vormgegeven voor- en achtergevel van het woonhuis en de imposante afmetingen van de schuur heeft het gebouw grote landschappelijke waarde. Het oorspronkelijke idee voor de schuur is overigens afkomstig uit Hongarije. Het behoeft dan ook verder nauwelijks uitleg dat deze indrukwekkende schuur uniek is in de Hoeksche Waard.

De 'Oost-Europese schuur' van de Lindehoeve is er destijds gekomen omdat de schuur die er eerst stond aan het begin van de vorige eeuw (in 1917) door brand is verwoest.

De boerderij dankt zijn naam aan de linden die er naast en voor werden geplant in 1912.

Aan de zijkant en voorzijde van het woonhuis stonden zgn. 'leilinden'. En naast de oprit naar de hoeve stonden aan weerszijden twee 'gewone' linden.

Van al deze bomen is nu alleen nog de monumentale, ruim 120 jaar oude linde over die aan de linkerzijde van de oprit staat. Deze unieke boom heeft sinds 2002 de monumentale status en is de grootste solitaire linde in de Hoeksche Waard.

Vorige eigenaar positief

Agrariër Hans de Lijster, de laatste eigenaar van de Lindehoeve, was vanaf het begin positief over de plannen om de boerderij te renoveren en er een onderkomen voor mensen met een verstandelijke beperking van te maken.

'We hebben de plannen destijds gezien en vonden het een prima plan. Als alles volgens plan verloopt gaat het er prachtig uitzien. Verder is het ook voor de gemeente belangrijk dat het gebouw een goede, nieuwe functie krijgt, omdat het een gemeentelijk monument is'. In de zomer van 2009 werd er voor de buurt een informatieavond georganiseerd en ook vrijwel alle omwonenden reagerden positief op de plannen.

De huidige Lindehoeve en trouwens ook de boerderij die daarvoor op dezelfde locatie heeft gestaan zijn maar liefst 261 jaar eigendom geweest van de familie De Lijster en hun voorvaderen. De hoeve is door de gemeente Strijen aangegeven als 'gemeentelijk monument'.

HET WINKELTEAM BEZOEKERSCENTRA

*Elisabeth v.d. Schoot en
Reina Schol*

Bij de bouw van het Nationaal Landschap Centrum was het eigenlijk vanzelfsprekend dat er ook een winkel zou zijn. Een winkel om publiek te trekken, maar ook om de bezoekers op een andere manier in contact te brengen met het landschap.

Het enthousiaste team vrijwilligers van de NLC-winkel is hetzelfde team als van de vertrouwde winkel in Klein Profijt in Oud-Beijerland en heeft daar een jarenlange ervaring. Het team, dat zijn wij Reina Schol-Cupido en Elisabeth van der Schoot. Eind 2003 stopte Carolien Londerman met haar activiteiten voor de door haar opgezette winkel. Wij meldden ons als opvolgsters en hebben daar zeker geen spijt van.

Assortiment: Natuur en landschap dichterbij huis halen, dat is onze filosofie. Er waren al veel natuurboeken te koop destijds. Wij zijn daar mee doorgegaan. Het speelgoedassortiment is danig uitgebreid de laatste 7 jaar. Wij gaan daarvoor speciaal naar beurzen. Nieuw sinds onze komst is de verkoop van klompen, jam en honing uit de Hoeksche Waard, veel routeboekjes van het VVV, wildernisvlees, diverse huisjes (insecten-, vogel-, mussen-, hommelm-, roodborst-, grauwe vliegenvanger) gemaakt door de mensen met een beperking werkzaam bij de Buitenmolen. Verder nog T-shirts en sweaters van de Hoeksche Waard, 't Kreekenboek en een heel uitgebreid assortiment van loops, verrekijkers en kompasjes.

Nog een zeer goed lopend product in onze winkels zijn de Floris-wenskaarten (Carolien was hier al mee begonnen). Afgelopen jaar 700 verkocht! Deze kaarten zijn gemaakt van gerecycled papier, worden bedrukt met inkt op basis van plantaardige olie. Ze worden meestal samengesteld door gehandicapten en 10% van de omzet van Floris gaat naar gratis ziekenhuizen voor arme boeren in India. Het zijn mooie kaarten voor een lage prijs.

Wij proberen voortdurend het boekenbestand te vernieuwen en op natuur gerelateerde artikelen aan te schaffen. Voor de boekverkoop zien we graag wat meer omzet. Ze zijn altijd bij ons te bestellen. De komst van het VVV-agentschap in NLC (opening 7 febr. '10) was een kans om het assortiment van de winkel uit te

breiden en nog meer informatiemateriaal voor de bezoekers in de schappen te hebben.

Ideëel en commercieel: Karakteristiek voor de winkels moet zijn, dat de producten goed en verantwoord geproduceerd zijn. Er is een netwerk van detailisten en regelmatig wordt voor nieuwe aanbiedingen ingekocht. Er wordt zo veel mogelijk op gelet of de producten ecologisch verantwoord zijn, of materiaal recyclebaar is en of er een relatie is met de streek. Soms worden pakketten met streekproducten door vrijwilligers samengesteld of ingekocht via Hoeksche Waardse bedrijven, om te verkopen tijdens de markten die in en om de bezoekerscentra worden gehouden.

Reclame: Dat er ook een winkel is in de bezoekerscentra, vindt ieder eigenlijk vanzelfsprekend. Er wordt dan ook nauwelijks reclame voor gemaakt. Het winkelteam wil daar wel wat meer aandacht aan geven. Om te beginnen via de websites en het in NLC geplande grote boodschappenschermbord (Tv-schermbord) in de horecaruimte. Er wordt ook contact gezocht met de bezoekers/kopers, zodat wij weten welke producten worden gemist of waaraan vooral behoefte is. Je mag ons altijd vragen stellen en tips geven. We stellen het zeer op prijs als leden ons attent maken op te koop zijnde nieuwe artikelen. We zijn in voor vernieuwingen.

Tot ziens in de winkel.

NATUURSPEELTUIN EEN FEIT

Joost Kievit

Aan de rand van de Wijk van je leven in Puttershoek is de aanleg van de natuurspeeltuin begonnen. Het is plek van ongeveer 7000 m² bij de drie basisscholen.

Doel is om de opgroeiende jeugd meer in contact met de natuur te brengen. Ze kunnen er spelen met natuurlijke materialen als klei, zand, water, takken en alles wat er groeit.

De scholen gaan de tuin ook gebruiken voor natuur educatie. HWL voert het project in opdracht van de gemeente Binnenmaas uit en gaat ook voor het beheer van de tuin zorgen.

ALGEMENE LEDENVERGADERING 2011

op dinsdag 19 april 2011

Het bestuur nodigt u van harte uit tot het bijwonen van de 28^e Algemene Ledenvergadering van de vereniging Hoekschewaards Landschap op 19 april 2011 te 20:00 uur in het natuurbezoekerscentrum Klein Profijt, Zalmpad 11 te Oud-Beijerland.

AGENDA

1. Opening
2. Verslag van de 27^e Algemene Ledenvergadering d.d. 20 april 2010
3. Ingekomen/ uitgaande stukken
4. Jaarverslag 2010
5. Financieel verslag 2010
6. Verslag kascontrolecommissie
7. Begroting 2011 en vaststelling contributie 2012
8. Aftreden en verkiezing bestuursleden
9. Rondvraag
10. Sluiting officiële gedeelte

Hierna is voor alle aanwezigen de gelegenheid om informeel met elkaar van gedachte te wisselen onder het genot van een hapje en een drankje.

Voor de volgende bestuursleden loopt de zittingsperiode af:

Mevrouw G. Quist en de heren A. Verkerk en R.H. Wiggers.

De heer A. Verkerk treed af als bestuurslid en mevrouw G. Quist en R.H. Wiggers stellen zich herbenoembaar.

In overeenstemming met artikel 8 van de statuten wijst het bestuur de leden op de mogelijkheid zelf kandidaten voor het bestuur voor te dragen.

Het verslag van de 27^e Algemene Ledenvergadering 2010 kunt u bij de secretaris aanvragen.

Het financiële verslag (de exploitatierekening 2010, begroting 2011 en de balans per 31 december 2010) met een korte toelichting op de cijfers, kunt u eveneens bij de secretaris aanvragen.

VRIJWILLIGER BIJ HOEKSCHEWAARDS LANDSCHAP?

In de beide centra vindt u **een nieuwe folder** om bezoekers of vrienden, kennissen en burens te informeren over de vele werkzaamheden en functies die kunnen worden uitgevoerd.

Alles onder de noemer van: werken aan bescherming, beheer en beleving van ons nationaal landschap Hoeksche Waard.

Wanneer iemand (nog) niet kan kiezen uit de grote lijst mogelijkheden, dan is eerst een gratis vrijwilligerscursus en/of een gesprek ook een mogelijkheid.

Soms zijn er dringend bepaalde functies nodig:

Kent u **de klusser, of de IT-er, of de organisator** die we nu snel willen vinden? Even melden dan via kantoor@hwl.nl of 0186-621888.

De folder ligt ook bij bibliotheken, gemeentehuizen en vrijwilligerscentrales.

HULP GEVRAAGD

HWL is dringend op zoek naar enkele mensen die een paar uur per week over hebben en die willen besteden als schoonmaakhulp op Klein Profijt en het Nationaal Landschap Centrum. Het is geen ongezellig werk en u zou ons geweldig helpen. Onze huidige vrijwilligers kunnen het werk niet meer aan. Inlichtingen en aanmelden bij Cees Mesker op 0612 966 131 of via kantoor@hwl.nl.

WILGENTAKKEN VOOR VLECHTSCHERMEN

Sinds een tijdje heeft Hoekschewaards Landschap wilgentakken te koop voor het zelf maken van vlechtschermen. Deze kunnen gebruikt worden als afscheiding, voor prieeltjes en overal waar een ondoorzichtige afscheiding in de tuin gewenst is. De wilgentakken zijn zo'n 4 meter lang, en worden verkocht in bossen van 10 stuks. Een bos is voldoende voor ongeveer driekwart vierkante meter. Voor een schutting van bij voorbeeld 10 meter lang en 1,8 meter hoog heb je dus 24 bossen nodig. De prijs per bos is slechts € 2,50. Voor € 60,00 plus de prijs van ongeveer 15 palen heb je dus een prachtige schutting! Je kunt de takken krijgen op Klein Profijt. Als je grote aantallen nodig hebt, kunnen ze ook worden bezorgd. Bel met Klein Profijt, 0186-621 888.

HWL

Hoekschewaards Landschap

Postbus 1080, 3260 AB Oud-Beijerland

